

Jak rozeznat realitu od fikce a nešířit nepravdy,

S TÍM VÁM POMŮŽE NAŠE

DESATERO

DŮVĚŘUJTE, ALE PROVĚŘUJTE.

V době internetu a sociálních sítí může být „novinářem“ každý. Každý může šířit informace k obrovskému množství lidí a každý by si je proto měl stejně jako novinář ověřit. Není to nic těžkého – stačí pár kliků na internetu.

ČTĚTE ŠIROKÉ SPEKTRUM MÉDIÍ.

Vystupte mimo svou sociální bublinu. Přirozeně máme tendenci věřit především těm informacím, které potvrzují náš názor. Proto je třeba udržovat si široký rozhled.

ŘÍDTE SE SELSKÝM ROZUMEM.

Pokud vám ve zprávě něco neseďí, dejte informaci do internetového vyhledávače a přečtěte si o ní více. Jaká média se o téma zajímají? Píše o něm alespoň jedno velké, seriózní, ideálně veřejnoprávní médium?

ZJISTĚTE SI ČERSTVOST SDĚLENÍ.

Na sítích kolují i léta staré články, které mohou v aktuálním dění vyznít úplně jinak. Stejně tak se recyklují i roky a desetiletí staré fotografie – pouze s jiným komentářem, který často vůbec neodpovídá realitě, v níž byla fotka pořízená.

NENECHTE SE OŠÁLIT TITULKEM.

Titulek není kompletní informace. Ty v bulvárních médiích většinou obsahují nejšťavnatější informaci a dnes nemusí dokonce často ani souviset s obsahem článku. Než zareagujete, přečtěte si důkladně celý text.

VĚNUJTE POZORNOST AUTOROVÍ.

Nepodepsaný článek, přezdívka, ale i jen podpis „redakce“ by vás měl upozornit, že něco není v pořádku.

ZAOŠŤŘETE NA VELKÁ PÍSMENA A „VELKÁ“ SLOVA.

Články v objektivních médiích málokdy používají výhradně VELKÁ PÍSMENA a expresivní, zejména hanlivé výrazy. Dobrý článek má zřídka dobrou zápletku a skvělou pointu. Protože svět není pohádka ani detektivka.

HLEDEJTE KONTEXT.

Fotka ani video není důkaz. Pokročilé technologie, retuš nebo šikovný sestřih mohou změnit samotnou už podstatu. Důležitý je kontext. I fotky a videa mají svého autora či zdroj.

JDĚTE KE ZDROJI.

Každá informace má svůj zdroj a nestydí se za něj. Přeposlal vám kamarád příběh pouhým e-mailem? Posloucháte, co se stalo kamarádovi kamaráda – tedy osobě, kterou neznáte a která možná ani neexistuje? Nezávislá média odkazují na původní zdroj. Zprávu, studii nebo prohlášení si můžete dohledat. Každý zdroj ale nemusí být důvěryhodný. Pokud je to třeba státní úřad nebo seriózní instituce, pak mu věřit můžete.

POKUD SI NEJSTE INFORMACÍ JISTÍ, NEPOSÍLEJTE JI DÁL.